

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XIV. B.

JUSTERINGSVERKET.

10.

JUSTERINGSKOMMISSIONENS UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR

ÅR 1900.

HELSINGFORS,

KEJSERLIGA SENATENS TRYCKERI,

1901.

Justeringskommissionens underdåniga berättelse angående justeringsverkets arbeten under år 1900.

I. Justeringsdistrikt.

Enligt beslut af Eders Kejslerliga Majestäts Senat för Finland den 9 December 1898 är landet från ingången af 1899 indeladt i 36 justeringsdistrikt, hvilkas benämning och omfång äro anförda i Justeringskommissionens underdåniga berättelse för år 1898.

Antalet städer med egen justerare har icke förändrats och utgjorde vid årets slut 24.

II. Embets- och tjänstemän vid justeringsverket.

Bland justeringsverkets embets- och tjänstemän hafva under året följande förändringar inträffat.

Den 9 April blef undertecknad Sundell, som sedan den 28 Maj 1888 enligt särskilda förordnanden innehåft justeringsinspektörsbefattningen, af Kejslerliga Senaten förordnad att för en tid af tre år, räknadt från den 28 Maj 1900 vara justeringsinspektör vid Justeringskommissionen.

Assistenten vid Justeringskommissionen, filosofiedoktorn Arvid Neovius har såsom medlem af Borgareståndet vid årets landtdag åtnjutit tjänstledighet från den 15 Januari intill landtdagens slut och har assistentens tjänsteåligganden under nämnda tid bestridits af filosofie kandidaten Johan Teodor Petrelius.

Sedan Justeringskommissionen på begäran den 11 Maj beviljat assistenten Neovius afsked från assistentbefattningen, har Justeringskommissionen samma dag förordnat filosofie kandidaten Petrelius att tillsvidare vara assistent vid Justeringskommissionen.

Sedan justeraren i distriktet N:o 26 eller Laukas härad, kommissionslandtmätaren Alfred Edvard Hallman afidit, förordnade Justeringskommissionen den 16 Januari kommissionslandtmätaren Klemens Leonard Eriksson att vara justerare i sagda distrikt.

Justeraren i distriktet N:o 17 eller Kexholms och Kronoborgs härader, vicelandtmätaren Hugo Immanuel Gyllenbögel har till följd af sjukdom befriats från sina justerareäligganden och har Justeringskommissionen den 18 Juni till justerare i detta distrikt förordnat kommissionslandtmätaren Oskar Emil Wahrman.

Till stadsjusterare i Fredrikshamn har af stadsfullmäktige utsetts filosofie licentiaten Erik August Nordman i stället för filosofie magistern August Hjalmar Tranchant, som afgått från befattningen.

III. Justeringskommissionens verksamhet.

Sammanträdena.

Justeringskommissionen har under året hållit 7 sammanträden, och omfatta de vid dem förda protokollen 37 paragrafer. Konsultative ledamoten har deltagit i alla dessa sammanträden, hvarutöfver han två gånger tillkallats att närvara vid komparationen af Justeringskommissionens kontroll- och arbetslikare för längd med hufvudlikaren för längd.

Skriftväxlingen.

Till Eders Kejsleriga Majestät har Justeringskommissionen under året afgifvit underdåniga utlåtanden angående 1) förslaget arvode åt en kontrollör vid tjärhofvet i Uleåborg, 2) en af Oulun Kauppayhdistys gjord underdånig ansökan, att den indragna kontrollörsbefattningen vid tjärhofvet i Uleåborg åter skulle inrättas på samma villkor som förut.

Af hemställningar, skrivelser och öfriga expeditioner hafva afgått: 1 till Eders Kejsleriga Majestät underdånigst, 3 till Jordbruksexpeditionen, 3 till Finansexpeditionen och 1 till hvar och en af Kejsleriga Senatens öfriga expeditioner, 3 till Ekonomiedepartementets kansli, 1 till Prokuratorn i Kejsleriga Senaten och 38 till andra embetsverk och offentliga inrättningar i landet.

Till justerarne har under året utfärdats 1 cirkulär den 24 September angående justering och stämpling af visareväg försedd med så kallad stathmosapparat.

Till särskilda justeringskontrollörer och justerare hafva afgått 357 skrivelser och expeditioner. Jemte 5 expeditioner till enskilda inrättningar och personer, 1 afskedsbref, 4 förordnanden och resolutioner och 2 kompetensintyg för justerarebefattningar stiger hela antalet expeditioner till 427.

Till Justeringskommissionen hafva inkommit 184 skrivelser, af hvilka 5 från Jordbruksexpeditionen och 2 från Finansexpeditionen i Kejsarliga Senaten, 9 från öfriga embetsverk, 161 från justeringskontrollörer och justerare samt 7 från enskilda personer och utländska inrättningar.

Under året diarieförda 184 och från 1899 kvarstående 5 ärenden hafva alla samtliga slutbehandlats.

Å Justeringskommissionen hafva under året 12 landtmäterielever tagit kännedom om metoderna att justera mått, vigt och vägningsredskap.

I expeditionslösen har inlutit 23 mark enligt redovisning, som i stöd af Finansexpeditionens cirkulär af den 20 September 1895 insändts till Revisionskontoret.

Justeringsinspektörens i December 1899 påbegynta inspektionsresor Inspektions-
resor. fortsattes den 2—5 Januari och besöktes justeringskontrollörerna i Wasa och Uleåborgs län, justerarna i distrikten N:o 29 eller Korsholms härad, N:o 31 eller Pedersöre härad och N:o 34 eller Kajana härad äfvensom stadsjusterarna i Nikolaistad (tillika stadsjusterare i Kristinestad), Jakobstad, Gamlakareby och Uleåborg. Den 11—24 Juli verkställdes inspektioner hos justeringskontrollörerna i S:t Michels och Kuopio län, hos justerarna i distrikten N:o 16 eller Jääskis härad, N:o 18 eller Sordavala och Salmis härad, N:o 20 eller S:t Michels härad, N:o 21 eller Jokkas härad, N:o 22 eller Rantasalmi härad, N:o 23 eller Libelits och Ilomants härad, N:o 25 eller Idensalmi och Pielisjärvi härad äfvensom stadsjusterarna i Joensuu, Kuopio, Kajana och Heinola. Vid ofvannämnda inspektioner verkställdes bland annat omjustering af 76 kontroll- och arbetslikare å 20, 10 och 5 kg.

Jemlikt § 11, mom. 2 af nådiga instruktion för justeringsverket gifven Likarne för
längd. den 16 Juli 1886 har den 21—22 December ny komparation utförts emellan Justeringskommissionens hufvudlikare och arbetslikare för längd hvarjemte ändmillimetrarne å hufvudlikaren uppmätts med mikrometrarne i längdkomparatorns mikroskop.

Under året påbegyntes en omjustering af justerarnes arbetslikare för Justerarnes
arbetslikare
för vigt. vigt å 2 kg — 1 mg och omjusterades 520 justeringsverket tillhörige likarevigrer å desså valörer för distrikten N:o 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 33 och 34.

Under året hafva dessutom följande justeringsarbeten blifvit utförda Andra arbe-
ten. vid Justeringskommissionen.

A) För justeringsverket: 1) undersökning af Justeringskommissionens hårhygrometer; 2) ny bestämning af fryspunkter å 16 Justeringskommissionen tillhöriga termometrar; 3) justering af vigrerna å 5, 2 och 1 kg i arbetslikaresatsen N:o 1 af förnickladt jern; 4) omjustering af arbetsligarevigrerna å 20, 10 och 5 kg för distrikten N:o 4, 9, 17, 28, 30 och 36.

B) För justerare och embetsverk: 1) justering af arbetslikare å 100 g och 50 g åt stadsjusteraren i Björneborg; 2) justering af hjälplikare å 10 mg och 1 mg åt stadsjusteraren i Viborg; 3) justering af fyra hjälplikare å 10—1 mg åt stadsjusteraren i Kristinestad; 4) undersökning af en jernbalans åt stadsjusteraren i Wiborg; 5) undersökning af 9 måttstockar för kubiska målkärl äfvensom en skåla för cylindriska och kubiska målkärl, tillhöriga stadsjusteraren i Uleåborg; 6) justering af arbetslikare å 20 l—1 dl för stadsjusteraren i Uleåborg; 7) justering af ett måttband åt Öfverstyrelsen för landtmäteriet; 8) justering af en hjälplikare å 5 kg åt justeraren i distriktet N:o 30; 9) justering af 24 vigter å 200 g—1 mg åt Universitetets mineraliekabinett; 10) justering af 9 hjälplikare å 500—1 g åt stadsjusteraren i Nikolaistad; 11) justering af 8 hjälplikare å 200—1 g åt stadsjusteraren i Kotka; 12) justering af en hjälplikare å 500 mg åt stadsjusteraren i Kuopio; 13) justering af en hjälplikare å 500 mg åt stadsjusteraren i Willmanstrand; 14) undersökning af en våg af 1 kg:s bärkraft åt stadsjusteraren i Wiborg; 15) omjustering af 383 arbetslikare å 2 kg—1 mg åt stadsjusterarne i Borgå, Ekenäs, Nystad, Raumo, Björneborg, Tammerfors, Wiborg, Willmanstrand, Kotka, Kuopio, Joensuu, Nikolaistad, Jyväskylä, Nykarleby, Gamlakarleby, Uleåborg och Kajana.

C) För enskilda personer emot stadgande afgifter: 180 stycken vigter. De härför influtna afgifterna utgöra 64 mark 58 penni enligt till Revisionskontoret insänd redovisning.

För de under B) och C) upptagna mått, vigter och vågar hafva 43 justeringsprotokoll utfärdats, inberäknadt protokollen för de under inspektionsresorna December 1899 — Januari 1900 åt stadsjusterarne justerade arbetslikarne för vigt.

De under C) anförda vigterna äro inberäknade i de till denna berättelse underdånigst vidfogade tabellerna öfver vid justeringsverket till allmänt bruk justerade mätning- och vägningsredskap.

Instrument-samlingen. Under året har Justeringskommissionens samling af instrumenter och redskap icke undergått någon förändring.

Biblioteket. Justeringskommissionens bibliotek har under året ökats med följande arbeten: A) Genom utbyte från Justerdirektören i Norge: Det norske Justerwaesens tre og tyvende Aarsberetning. B) Genom utbyte från K. K. Normal-Aichungs-Commission i Wien: Verordnungsblatt für das Aichwesen N:o 109—111 och N:o 113. C) Genom utbyte från K. Normal-Aichungs-Kommission i Berlin: Denkschrift betreffend die Thätigkeit der Kaiserlichen Normal-Aichungs-Kommission vom Frühjahr 1882 bis zum Frühjahr 1900. D) Från Geologiska Kommissionen i Finland: Kartbladen N:o 34—35 jemte beskrifning. E) Genom köp: Suomenmaan valtiokalenteri 1901.

IV. Justerarnes verksamhet.

Under året har någon justering af mättnings- och vägningsredskap icke förekommit inom justeringsdistrikten N:o 2 eller Helsinge härad, N:o 5 eller Wirmo och Wehmo härad, N:o 17) eller Kexholms och Kronoborgs härad, N:o 19 eller Heinola härad, N:o 23 eller Libelits och Ilomants härad, N:o 24 eller Rautalampi och Kuopio härad, N:o 34 eller Kajana härad, äfvensom ej heller i staden Jakobstad.

Rapporter öfver laggkärlskrönarnes verksamhet hafva inkommit från distrikten N:o 2 eller Helsinge härad, N:o 4 eller Halikko och Piikkis härad, N:o 5 eller Wirmo och Wehmo härad, N:o 6 eller Ålands härad, N:o 7 eller Ulfby härad, N:o 8 eller Masku och Loimijoki härad, N:o 9 eller Ikalis och Tyrvis härad, N:o 26 eller Laukas härad, N:o 27 eller Kuortane härad, N:o 28 eller Ilmola härad, N:o 29 eller Korsholms härad, N:o 30 eller Lappo härad, N:o 31 eller Pedersöre härad, N:o 32 eller Salo härad, N:o 33 eller Haapajarvi härad, N:o 34 eller Kajana härad, N:o 35 eller Uleå härad, N:o 36 eller Kemi och Lappmarkens härad samt från N:o 65 eller Gamlakarleby stad. Nedanstående uppgifter om antalet af krönare stämplade laggkärl äro således icke fullständiga. I ofvan anförda 19 distrikt hafva tillsammans 233 krönare (år 1899: 219 krönare i 20 distrikt) redogjort för sin verksamhet.

Under året 1900 justerades och stämplades af justerare och laggkärlskrönare:

längd och vedmått	2,225 (år 1899: 3,886)
målkärl för torra varor	9,404 (» » 15,725)
» » våta »	11,371 (» » 13,326)
transportkärl, hela antalet	167,651 (» » 167,747)
deraf af krönare	166,932 (» » 167,527)
vigter	68,683 (» » 99,426)
besman	9,467 (» » 13,020)
vågar af olika slag förutom besman	5,302 (» » 8,546)

De under året krönta mättnings- och vägningsredskapens antal i de särskilda länen äro anförda i bifogade tabeller.

Justeringsavgifterna för de under år 1900 af justerare krönta redskapen stiga enligt ungefärlig beräkning till omkring 52,000 mark (år 1899: 75,000 mark). De af laggkärlskrönare uppburna avgifternas belopp torde kunna uppskattas till omkring 23,000 mark (år 1899: 28,000 mark).

Sedan början af år 1900 är tjärhofskontrollörsbefattningen i Uleåborg indragen, enär enligt Kejsrerliga Senatens beslut af den 15 Mars 1900 det anslag, stort 1,150⁰⁰ mark, som en följd af år och senast under 1899 utgått ur allmänna medel till aflönande af nämnda kontrollör, icke vidare blifvit beviljadt.

Helsingfors, å Justeringskommissionen, den 28 Augusti 1901.

Under Öfverdirektörens frånvaro:

Valter Nohrström.

f. d.

A. F. Sundell.

Teodor Petrelius.

f. d.

Tabeller öfver år 1900 justerade mättnings- och vägningsredskap.

Längd- och vedmått.

1900.	Måttstockar och mätskalor.	Mätband.	Mätkedjor.	Vedmått.
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	399	6	15	6
» » » Åbo o. Björneborgs län	404	1	—	—
» » » Tavastehus »	155	—	—	—
» » » Wiborgs »	505	1	—	—
» » » S:t Michels »	109	—	—	—
» » » Kuopio »	153	17	—	—
» » » Wasa »	312	—	—	—
» » » Uleåborgs »	136	—	6	—
I hela landet	2,173	25	21	6
Af stadsjusterare	1,790	25	20	6
» justerare på landet	383	—	1	—

Målkärl samt förvarings- och transportkärl.

	För torra varor.										För våta varor.								Förvarings- och transportkärl.
	100 och 150 liter.		50 liter.	20 liter.	10 liter.	5 liter.	2 liter.	1 liter.	3 deciliter.	20 liter.	10 liter.	5 liter.	2 liter.	1 liter.	5 dl och derunder.				
	cylladriska.	kubiska.																	
1900.																			
Vid Justeringskommissionen																			
Af justerare i Nylands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» » Åbo o. Björneborgs län	21	30	286	83	37	986	330	61	7	14	50	113	373	2,205	1,537	—	80		
» » » Tavastehus »	19	14	460	96	30	1,379	214	27	7	6	11	51	132	1,718	310	—	51,769		
» » » Wiborgs »	—	18	51	53	11	227	73	56	1	4	7	22	261	922	114	—	10		
» » » St Michels »	31	15	179	136	128	1,178	333	330	37	3	7	22	98	354	609	—	22		
» » » Knopio »	—	23	42	51	27	160	29	36	4	6	4	4	20	61	48	—	5		
» » » Wasa »	1	28	55	77	38	182	47	37	4	12	17	15	22	183	20	—	—		
» » » Uleåborgs »	—	57	177	194	166	542	162	84	16	13	28	59	151	604	345	—	59,510		
» » » »	7	8	36	20	25	86	13	24	—	1	3	5	23	259	25	—	56,255		
I hela landet	79	193	1,286	710	462	4,742	1,201	655	76	59	127	291	1,080	6,306	3,008	—	167,651		
Af stadsjusterare	79	118	1,023	430	265	3,898	968	458	43	39	99	240	895	6,217	2,723	—	704		
» justerare på landet	—	75	263	280	197	844	233	197	33	20	26	51	185	589	285	—	15		
» lagstämelskrönare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166,932		

V i g t e r.

1 9 0 0.	100 och 50 kg.	20 kg.	10 kg.	5 kg.	2 kg.	1 kg.	500 g.	200 g. och postvigtet på 250 g.	100 g.	50—1 g.	500—1 mg.
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—	—	—	—	2	1	29	148
Af justerare i Nylands län	90	273	742	1,148	2,057	1,531	1,644	1,854	2,471	9,388	418
» » Åbo o. Björneborgs län	62	153	270	385	547	456	467	450	510	1,473	172
» » Tavastehus	13	93	175	313	503	322	478	426	448	1,382	29
» » Viborgs	78	204	355	561	980	620	638	842	553	1,685	1
» » S:t Michels	9	74	120	161	251	171	184	220	174	348	18
» » Kuopio	93	150	182	658	1,193	874	782	352	244	630	65
» » Wasa	84	290	735	1,137	2,406	1,785	1,951	1,538	1,876	6,713	78
» » Uleåborgs	4	30	55	164	282	298	667	766	785	2,762	64
I hela landet	433	1,267	2,634	4,527	8,219	6,057	6,811	6,450	7,062	24,410	993
Af stadsjusterare	285	881	1,882	3,037	5,477	3,955	4,758	5,026	5,630	20,194	745
» justerare på landet	148	386	752	1,490	2,742	2,102	2,053	1,422	1,431	4,187	100

V ä g n i n g s r e d s k a p .

1900.	V å g a r .			Besman.
	Centesimal.	Decimal.	Likarmade.	
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	2	443	1,067	2,111
» » » Åbo o. Björneborgs län	5	223	358	4,891
» » » Tavastehus »	1	139	272	331
» » » Wiborgs »	1	431	542	993
» » » St Michels »	1	55	98	101
» » » Kuopio »	—	233	241	209
» » » Wasa »	1	439	532	462
» » » Uleåborgs »	5	74	139	369
I hela landet	16	2,037	3,249	9,467
Af stadsjusterare	12	1,589	2,706	8,664
» justerare på landet	4	448	543	803

Helsingfors, å Justeringskommissionen, den 15 Augusti 1901.

Teodor Petrelius.

f. d.

